

IN MEMORIAM PROFESORU RUDOLFU BIĆANIĆU (1905—1968)

Dok su se u štampariji slagali posljednji slogovi ovog dvobroja »Sociologije sela« saznali smo za smrt profesora Rudolfa Bićanića. Iznenadno i bespovratno napustio nas je eminentni član naše redakcije, suradnik, uvaženi i rado slušani profesor žive riječi i oštrog duha, jedan od najvećih poznavalaca našeg sela, ekonomist i sociolog međunarodnog formata.

Ovo nije prilika za ocjenu svestranog i plodnog rada profesora Bićanića. Zato bi trebao ogroman napor na analizi njegove naučne i publicističke zaostavštine. Neka nam bude dozvoljeno da podsjetimo da njegov interes za probleme sela i agrara datira iz početka karijere, kada je kao mladi entuzijasta obilazio naša sela i bilježio činjenice o tome — kako živi narod. Iako se intenzivno bavio teoretskim problemima na drugoj razini — kapitalni koeficijent, »prag razvoja«, ekonomski sistem, planiranje itd., njegov interes za selo ostao je uvijek živ. Štaviše rekli bismo da je profesor Bićanić u prvom redu bio vrstan ruralni sociolog i agrarni ekonomista. Čitaoci našeg časopisa sigurno se sjećaju njegovih fundamentalnih priloga o agrarnoj prenapućenosti, ruralnog planiranju, poljoprivredi i stručnjacima za političke nauke. Ovaj posljednji štampan je na četiri jezika. Očekivali smo njegove članke o nezaposlenosti i selu, »borbi« volova i konja u poljoprivredi i druge. Smrt ga je spriječila da nas još više nauči i zaduži.

Bio je istovremeno duboki poznavalac izvornog, historijskog konteksta našeg društva i naučni radnik u stalnom kontaktu s najnovijim dostignućima svjetske nauke. I baš u vremenu kada sve više gubimo predodžbu o ne tako dalekom tradicionalnom, zaostalom našem selu, u kojem je harala ciklička glad, epidemije, u kojem je nedostižni ideal bila zamjena kukuruznog pšeničnim kruhom, a opet pojava kukuruza je prouzrokovala demografsku eksploziju, jer je ista parcela zemlje mogla hraniti više usta, jedan takav analitičar kao što je bio profesor Bićanić uvijek bi nam mogao dati u historijskom smislu dublju i u teorijskom kontekstu širu interpretaciju procesa čiji smo svjedoci. Zato je njegova prerana smrt za nas nenadoknadivi gubitak.